

Kolding Folkeblad.

No. 115

Freilag den 6. Juni 1899.

48. Aarg.

Grundlovsfesten i Skibelund.

Som det var at vente, fik Grundlovsfesten i Skibelund i Aar en usædvanlig stor Tilslutning, vel 6—7000 Mennesker, og blandt Tilhørerne bemærkedes en Del Sønderjyder.

Gennem Forstander Appels Indledningstale saavel som gennem Professor Høffdings stærke Understregen af Kærligheden til Fædrelandet, der er betinget af den rette Forstaaelse heraf, gik som en rød Traad Glæden over, at Grænsepælene nu atter flyttes mod Syd.

Vejret var smukt Eftermiddagen igennem, idet en mørk Sky, der ved Mødets Begyndelse truede med at virke forstyrrende, hurtigt fortrak.

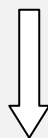
Efter en Sang talte

Som det var at vente, fik Grundlovsfesten i Skibelund i Aar en usædvanlig stor Tilslutning, vel 6—7000 Mennesker, og blandt Tilhørerne bemærkedes en Del Sønderjyder.

Gennem Forstander Appels Indledningstale saavel som gennem Professor Høffdings stærke Understregen af Kærligheden til Fædrelandet, der er betinget af den rette Forstaaelse heraf, gik som en rød Traad Glæden over, at Grænsepælene nu atter flyttes mod Syd.

Vejret var smukt Eftermiddagen igennem, idet en mørk Sky, der ved Mødets Begyndelse truede med at virke forstyrrende, hurtigt fortrak.

Efter en Sang talte

Forstander J. Appel:

Ja, saa kom da den 5. Juni igen, da vi kan begynde med her i Skibelund at byde Velkommen til dem, der kommer hertil fra Syd og fra Nord, og jeg vil haabe, det bliver sidste Gang, vi byder Velkommen paa denne Maade, thi jeg tror, naar vi atter samles til vor Folkefest, saa er Thor Langes Ord paa Mindesmærket for Magnus den Gode gaaet i Opfyldelse:

Magnus, tvende Rigers Pryd,
Unde Gud din Kongesjæl
At se Nordens Grænsepæl
Atter rykket frem mod Syd.

Det er jo den store Oplevelse, vi nu staar overfor. Det vidunderlige, det vi har haabet paa og længtes efter, skal ske, Grænsepælene skal flyttes.

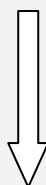
Forstander J. Appel:

Ja, saa kom da den 5. Juni igen, da vi kan begynde med her i Skibelund at byde Velkommen til dem, der kommer hertil fra Syd og fra Nord, og jeg vil haabe, det bliver sidste Gang, vi byder Velkommen paa denne Maade, thi jeg tror, naar vi atter samles til vor Folkefest, saa er Thor Langes Ord paa Mindesmærket for Magnus den Gode gaaet i Opfyldelse:

Magnus, tvende Rigers Pryd,
Unde Gud din Kongesjæl
At se Nordens Grænsepæl
Atter rykket frem mod Syd.

Det er jo den store Oplevelse, vi nu staar overfor. Det vidunderlige, det vi har haabet paa og længtes efter, skal ske, Grænsepælene skal flyttes.

Magnusstenen: Se Mindesmærkerne i Skibelund Krat

Gud give, vi nu maa faa en Grænse, som omfatter alle dem, der vil være med til at bygge et lykkeligt Danmark i de Tider, som kommer.

Forstanderen bød derefter Talerne Velkommen og mindede om, at da Professor Høffding sidst talte i Skibelund (ved Afsløringen af „Modersmaalet“), paaviste han, at det, at Folke- og Rigsgrænsen ikke falder sammen, kan betyde store Lidelser for et Folk, hvilket senere har bekræftet sig.

Vi har jo haft de Kaar, der følger af, at vi var Grænseboere. og dette har vel sat sit Præg.

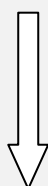
Til daglig mærkede vi det ikke saa stærkt, at vi levede ved denne unaturlige Grænse, men kom vi længere ned i Landet, mærkedes det. Dette kan vi mindes en Dag som denne, vor folkelige Frihedsdag, og vi maa ønske, at den Sang, vi har kendt, maa klinge ogsaa i de Tider, der kommer.

Gud give, vi nu maa faa en Grænse, som omfatter alle dem, der vil være med til at bygge et lykkeligt Danmark i de Tider, som kommer.

Forstanderen bød derefter Talerne Velkommen og mindede om, at da Professor Høffding sidst talte i Skibelund (ved Afsløringen af „Modersmaalet“), paaviste han, at det, at Folke- og Rigsgrænsen ikke falder sammen, kan betyde store Lidelser for et Folk, hvilket senere har bekræftet sig.

Vi har jo haft de Kaar, der følger af, at vi var Grænseboere, og dette har vel sat sit Præg.

Til daglig mærkede vi det ikke saa stærkt, at vi levede ved denne unaturlige Grænse, men kom vi længere ned i Landet, mærkedes det. Dette kan vi mindes en Dag som denne, vor folkelige Frihedsdag, og vi maa ønske, at den Sang, vi har kendt, maa klinge ogsaa i de Tider, der kommer.

Paa Magnusstenen staar ikke „Danmarks Grænsepæl“, men „Nordens Grænsepæl“. Dette skal vi lægge Mærke til i Dag; thi det, der forestaar, angaar ikke blot vort eget Folk, men hele Norden. Det, som skal ske, følges med Deltagelse af hele det nordiske Folk.

I Krigens Tid har vi lært, at de tre nordiske Lande kan støtte hverandre paa forskellige Omraader; men ogsaa i aandelig og folkelig Henseende har der aabenbaret sig en Fællesfølelse, en Samdrægtighed, der lover godt for den Tid, der kommer.

Vemod er der over, at det har kostet saa meget, inden denne Dag naaedes. Jeg tænker ikke paa de første 49 Aar, men paa, hvad de sidste 5 Aar har kostet af Menneskeliv og Menneskelykke, af Lidelse og Sorg. Dette skal vi mindes i Dag og saa maa vi udtale Ønsket om at kunne være med til at bygge et godt Folkesamfund.

Efter Sangen „I Danmark er jeg født“, talte

Paa Magnusstenen staar ikke „Danmarks Grænsepæl“, men „Nordens Grænsepæl“. Dette skal vi lægge Mærke til i Dag; thi det, der forestaar, angaar ikke blot vort eget Folk, men hele Norden. Det, som skal ske, følges med Deltagelse af hele det nordiske Folk.

I Krigens Tid har vi lært, at de tre nordiske Lande kan støtte hverandre paa forskellige Omraader; men ogsaa i aandelig og folkelig Henseende har der aabenbaret sig en Fællesfølelse, en Samdrægtighed, der lover godt for den Tid, der kommer.

Vemod er der over, at det har kostet saa meget, inden denne Dag naaedes. Jeg tænker ikke paa de første 49 Aar, men paa, hvad de sidste 5 Aar har kostet af Menneskeliv og Menneskelykke, af Lidelse og Sorg. Dette skal vi mindes i Dag og saa maa vi udtale Ønsket om at kunne være med til at bygge et godt Folkesamfund.

Efter Sangen „I Danmark er jeg født“, talte

**Jakob Christian Lindberg Appel (1866-1931) -
- var højskoleforstander og politiker for Venstre.**

**Appel var søn af højskoleforstander Cornelius Appel, Rødding Højskole -
- og dennes hustru Anne Kjerstine Lorentzen.**

**Han blev 1891 gift i Vejen Kirke med -
- højskolelærer Ingeborg Appel (26. juni 1868-1948), født Schrøder -
- med hvem han fik datteren Margrethe Sofie Charlotte Christiansen -
- der også blev højskolelærer.**

**Appel studerede matematik, fysik og kemi 1885-1890 og blev cand.mag. -
- og blev 1890 ansat ved Askov Højskole - hvor han var forstander 1906-1928.**

Profesfor Har. Høffding:

Der har ofte været Tale om en Sygdom, som man kaldte „Pigtraadssygdommen“, en Slags Nervøsitet, der fremkaldes af Bevidstheden om, at man var indespærret, og der har været Tvivl om, hvorvidt denne Sygdom vilde forsvinde, naar Hegnet faldt.

Vi har her i Danmark mærket til en lignende Sygdom, vel mest henede ved Grænsen, og Aarsagen hertil var den unaturlige Grænse, der har været opretholdt. Nu nærmer vi os Tiden, da ogsaa denne Pigtraadsspærring skal falde bort, og det er glædeligt, thi der er noget ved denne Spærring, der har virket hemmende og sløvende.

Godt vil det dog ikke være, om

Professor Har. Høffding:

Der har ofte været Tale om en Sygdom, som man kaldte „Pigtraadssygdommen“, en Slags Nervøsitet, der fremkaldes af Bevidstheden om, at man var indespærret, og der har været Tvivl om, hvorvidt denne Sygdom vilde forsvinde, naar Hegnet faldt.

Vi har her i Danmark mærket til en lignende Sygdom, vel mest henede ved Grænsen, og Aarsagen hertil var den unaturlige Grænse, der har været opretholdt. Nu nærmer vi os Tiden, da ogsaa denne Pigtraadsspærring skal falde bort, og det er glædeligt, thi der er noget ved denne Spærring, der har virket hemmende og sløvende.

Godt vil det dog ikke være, om

**Harald Høffding (1843-1931) var filosof og teolog -
- professor i filosofi ved Københavns Universitet 1883- 1915 og dets rektor 1901-1902.**

denne "Sygdom" straks svandt bort; thi derved vilde vi ikke kunne drage den Belæring af Fortiden, som vi skulde og burde.

Professoren udviklede derefter Aarsagen til, at disse Bomme nu falder bort, og tog sit Udgangspunkt ved det Tidspunkt, da Nationalitetstanken kom frem i det forrige Aarhundrede.

Det er det danske Folks Selvhævdelsesvilje, der har vundet Sejr; men her maa dog ganske særlig tænkes paa dem, som Adskillelsen ramte haardest.

Saadan Trofasthed, som her er vist, er den væsentligste Aarsag til, hvad der nu sker, thi det maa erindres, at man kun kan være trofast mod noget, som har en stor, en op-højet Værdi. Dette maa vi Danske aldrig glemme.

Fordi nu denne Tid er omme, maa vi ikke glemme, hvad der er sket, vi maa tage med os i vort daglige Liv den store Erfaring, vi har høstet, og vi maa erindre, at det, der angaar os, berører os direkte, kun er en ringe Del af Verdenskrigens Følger.

denne "Sygdom" straks svandt bort; thi derved vilde vi ikke kunne drage den Belæring af Fortiden, som vi skulde og burde.

Professoren udviklede derefter Aarsagen til, at disse Bomme nu falder bort, og tog sit Udgangspunkt ved det Tidspunkt, da Nationalitetstanken kom frem i det forrige Aarhundrede.

Det er det danske Folks Selvhævdelsesvilje, der har vundet Sejr; men her maa dog ganske særlig tænkes paa dem, som Adskillelsen ramte haardest.

Saadan Trofasthed, som der er vist, er den væsentligste Aarsag til, hvad der nu sker, thi det maa erindres, at man kun kan være trofast mod noget, som har en stor, en op-højet Værdi. Dette maa vi Danske aldrig glemme.

Fordi nu denne Tid er omme, maa vi ikke glemme, hvad der er sket, vi maa tage med os i vort daglige Liv den store Erfaring, vi har høstet, og vi maa erindre, at det, der angaar os, berører os direkte, kun er en ringe Del af Verdenskrigens Følger.

Professoren viste, at nu, da Tryk-
ket fra oven lammes, begynder et
voldeligt, et dyrisk Tryk fra nedent,
der skyder alt til Side for Planer,
som de, der fører dem frem, ikke selv
kender eller tænker sig nærmere ud-
viklede. Disse Folk savner først og
fremmest Fædrelandsfølelsen. Der
udvises Blindhed, og vi staar over
for de største Gaader.

Det er Fællesfølelsen eller den so-
ciale Retfærdighedsfølelse, der mang-
ler.

Man skal ikke tage let paa det hele
og sige, at det ikke har stort at sige,
om vi har denne Fædrelandsfølelse,
thi der er store Problemer oppe i
Tiden. De vil ogsaa komme til os,
og da gælder det at blive et Folk i
Aand og Sandhed, som gerne vil
leve med.

Lad os nu paa denne Dag samle
alle vore Tanker, alle vore Haab om
det Folk, som vi tilhører, og som i
Aar faar en saa stor Anerkendelse.

Maatte Danmark komme til at be-
staa af et frit Folk, som vi vil høre det
til. Danmark leve! (Hurra!)

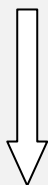
Professoren viste, at nu, da Tryk-
ket fra oven lammes, begynder et
voldeligt, et dyrisk Tryk fra nedent,
der skyder alt til Side for Planer,
som de, der fører dem frem, ikke selv
kender eller tænker sig nærmere ud-
viklede. Disse Folk savner først og
fremmest Fædrelandsfølelse. Der
udvises Blindhed, og vi staar over
for de største Gaader.

Det er Fællesfølelsen eller den so-
ciale Retfærdighedsfølelse, der mang-
ler.

Man skal ikke tage let paa det hele
og sige, at det ikke har stort at sige,
om vi har denne Fædrelandsfølelse,
thi der er store Problemer oppe i
Tiden. De vil ogsaa komme til os,
og da gælder det at blive et Folk i
Aand og Sandhed, som gerne vil
leve med.

Lad os nu paa denne Dag samle
alle vore Tanker, alle vore Haab om
det Folk, som vi tilhører, og som i
Aar faar en saa stor Anerkendelse.

Maatte Danmark komme til at be-
staa af et frit Folk, som vil høre det
til. Danmark leve! (Hurra!)

Pastor Th. Tomassen, Horsens,
talte derefter om Island.

Den dansk-islandske Forbindelse, som traadte i Kraft i Fjor, blev modtaget meget blandede Følelser her i Danmark. En Del mødte den med skarp Kritik, andre tog den som et nødvendigt Onde.

Denne Forbundslov gaar ud paa, at Island nu fik sin Frihed og Selvstændighed som en fuld ud suveræn Stat, der i Virkeligheden kun har fælles Konge med Danmark.

Vi bør være tilfredse med det, der her er naaet, og glæde os over, at Baandet ikke blev brudt.

Det, der er sket med Island, er, at en 650-aarig Uret er blevet gjort god igen.

Det islandske Folk er et Folk, som i dybeste Rod er rundet af den ædlest nordiske Æt.

Taleren viste, hvor uheldigt den danske Ledelse af Island paa mange Omraader havde formet sig gennem Aarhundreder.

Lad være, at der er enkelte, som drømmer Løsrivelsesdrømme — Folket staar ikke bag dem. Dette er vidnet lige oppe fra Islands Bispestol til Arbejderpartiets Førere.

De elsker dog deres eget højest, og ve dem, dersom de ikke gjorde dette. Vi havde ikke Ret til at glæde os over, at Sønderjyderne snart maa hejse deres Flag, dersom vi ikke undte Islænderne den samme Ret.

Naar vi nu skal fejre 700-Aars-Dagen for vort Flag, lad det da give Genlyd i vore Hjerter den fredelige Hyldest til Flaget, som Islænderne bringer deres.

Fra Forsamlingen udbragtes et „Leve Island“! (Hurra!)

Pastor Th. Tomassen, Horsens
talte derefter om Island.

Den dansk-islandske Forbindelse, som traadte i Kraft i Fjor, blev modtaget meget blandede Følelser her i Danmark. En Del mødte den med skarp Kritik, andre tog den som et nødvendigt Onde.

Denne Forbundslov gaar ud paa, at Island nu fik sin Frihed og Selvstændighed som en fuld ud suveræn Stat, der i Virkeligheden kun har fælles Konge med Danmark.

Vi bør være tilfredse med det, der her er naaet, og glæde os over, at Baandet ikke blev brudt.

Det, der er sket med Island, er, at en 650-aarig Uret er blevet gjort god igen.

Det islandske Folk er et Folk, som i dybeste Rod er rundet af den ædlest nordiske Æt.

Taleren viste, hvor uheldigt den danske Ledelse af Island paa mange Omraader havde formet sig gennem Aarhundreder.

Lad være, at der er enkelte, som drømmer Løsrivelsesdrømme - Folket staar ikke bag dem. Dette er vidnet lige oppe fra Islands Bispestol til Arbejderpartiets Førere.

De elsker dog deres eget højest, og ve dem, dersom de ikke gjorde dette. Vi havde ikke Ret til at glæde os over, at Sønderjyderne snart maa hejse deres Flag, dersom vi ikke undte Islænderne den samme Ret.

Naar vi nu skal fejre 700-Aars-Dagen for vort Flag, lad det da give Genlyd i vore Hjerter den fredelige Hyldest til Flaget, som Islænderne bringer deres.

Fra Forsamlingen udbragtes et „Leve Island“! (Hurra!)

'Dansk-Islandsk Forbundslov' blev vedtaget af den danske Rigsdag den 30. november 1918.

Den danske stat anerkendte hermed Island -

- der havde været underlagt dansk styre i flere århundreder -

- som en selvstændig og suveræn stat i personalunion med den danske konge.

Pastor Thordur Tomassen (1871 Island - 1931 Fanø)

Sognepræst ved Klosterkirken i Horsens 1904-1925.

Forstander Appel takkede Talerne og motiverede smukt et Leve for Prof. Høffding.

Efter at Fru Ingeborg Appel som andet Steds omtalt havde opfordret til at yde et Bidrag til Indkøb af Flag til ubemidlede Sønderjyder, sluttede Forstander Appel Mødet med at udtale Tak for det Haab, der er givet. Et Leve for, at det, som nu sker, maa blive Indgangen til en ny velsignet Tid for vort Folk. Saa taler vi ikke mere om „Grænsen“ og næste Gang mødes vi

her for at styrke hinanden til alt det, som er godt.

Et Leve for en lykkelig Dag, da Haabet gaar i Opfyldelse.

Under Pastor Triers Ledelse sang Askov-Eleverne nogle flerstemmige Sange, og Menneskehavet, der fremdeles holdt ud ved Samlings-

pladsen, kvitterede med livligt Bifald.

Ved 7-Tiden begyndte de unge at bryde op. Cyklerne kom frem og Turen gjaldt nu Stationsbyerne, hvor Dagen sluttede med Koncert og Bal.

Forstander Appel takkede Talerne og motiverede smukt et Leve for Proff. Høffding.

Efter at Fru Ingeborg Appel som andet Steds omtalt havde opfordret til at yde et Bidrag til Indkøb af Flag til ubemidlede Sønderjyder, sluttede Forstander Appel Mødet med at udtale Tak for det Haab, der er givet. Et Leve for, at det, som nu sker, maa blive Indgangen til en ny velsignet Tid for vort Folk. Saa taler vi ikke mere om "Grænsen" og næste Gang mødes vi her for at styrke hinanden til alt det, som er godt.

Et Leve for en lykkelig Dag, da Haabet gaar i Opfyldelse.

Under Pastor Triers Ledelse sang Askov-Eleverne nogle flerstemmige Sange, og Menneskehavet, der fremdeles holdt ud ved Samlingspladsen, kvitterede med livligt Bifald.

Ved 7-Tiden begyndte de unge at bryde op. Cyklerne kom frem og Turen gjaldt nu Stationsbyerne, hvor Dagen sluttede med Koncert og Bal.